

Ecopatologia de Fauna Salvatge

2014/2015

Codi: 102639

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2502445 Veterinària	OT	5	0

Professor de contacte

Nom: Santiago Lavín González

Correu electrònic: Santiago.Lavin@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Ignacio Marco Sánchez

Jorge Ramón López Olvera

Prerequisits

No n'hi ha. De totes maneres, es recomana que l'alumne hagi assolit els coneixements i habilitats de les següents assignatures: Patologia, Cirurgia i Anestesiologia, Sanitat Animal I, II i III i Epidemiologia i Estadística.

Objectius

L'objectiu principal de l'assignatura és proporcionar a l'alumne un coneixement bàsic, des del punt de vista veterinari, de les espècies salvatges autòctones i, fonamentalment, en els aspectes de maneig (manipulació) i de les seves malalties. Aquesta assignatura respon a la creixent importància i demanda social d'aquests coneixements en el col·lectiu veterinari.

Els objectius formatius de l'assignatura són (sempre relacionats amb la fauna salvatge autòctona):

- Accedir i utilitzar de forma autònoma les fonts d'informació i de documentació, així com la normativa aplicable al maneig i la patologia.
- Classificar i conèixer les principals característiques de les espècies salvatges autòctones.
- Conèixer els principis bàsics de gestió (inclosa la part sanitària) i de conservació.
- Conèixer els mètodes de captura i de maneig posterior, transport i alliberament, així com els problemes associats a les diferents metodologies.
- Conèixer les malalties dominants en amfibis, rèptils, aus i mamífers.

Competències

- Analitzar, sintetitzar, resoldre problemes i prendre decisions.

- Assessorar i dur a terme estudis epidemiològics i programes terapèutics i preventius d'acord amb les normes de benestar animal, salut animal i salut pública.
- Demostrar que es coneixen i es comprenen les bases de funcionament i d'optimització dels sistemes de producció animal i les seves repercussions sobre el medi ambient.
- Demostrar que es coneixen i es comprenen les normes i lleis de l'àmbit veterinari i els reglaments sobre els animals i el seu comerç.
- Demostrar un coneixement genèric dels animals, del seu comportament i de les bases de la seva identificació.
- Diagnosticar les malalties més comunes mitjançant la utilització de diferents tècniques generals i instrumentals.
- Dur a terme de forma segura sedacions i anestèsia regional i general, i valorar i controlar el dolor.
- Recollir, preservar i remetre tot tipus de mostres amb l'informe corresponent.
- Tractar i manejar els animals de manera segura i humanitària, i instruir altres persones perquè duguin a terme adequadament aquestes tècniques.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar, sintetitzar, resoldre problemes i prendre decisions.
2. Descriure el comportament de les diferents espècies de fauna salvatge autòctona.
3. Descriure la normativa relacionada amb la fauna salvatge autòctona que pugui tenir implicació en l'activitat del veterinari o veterinària.
4. Diagnosticar les malalties dominants de les diferents espècies de fauna salvatge autòctona.
5. Identificar les espècies de la fauna salvatge autòctona.
6. Manejar les diferents espècies animals de fauna salvatge autòctona de manera segura per a ells i per al veterinari.
7. Monitoritzar els animals durant la recuperació quirúrgica i/o anestèsica en les diferents espècies animals, inclosa la fauna salvatge.
8. Realitzar programes de seguiment sanitari en espècies de fauna salvatge autòctona.
9. Recollir en les diferents espècies de fauna salvatge autòctona les mostres segons la seva destinació (lloc d'obtenció, anàlisi que cal fer?).
10. Reconèixer com la producció d'animals domèstics pot repercutir en la fauna salvatge autòctona.
11. Utilitzar els principals mètodes d'anestèsia de les diferents espècies de fauna salvatge autòctona.

Continguts

PROGRAMA DE TEORIA

21 temes d'una hora de durada. Total 21 hores.

Bloc I: Aspectes generals de les espècies salvatges autòctones (2 hores)

Tema 1. Classificació i principals característiques de les espècies salvatges autòctones.

Tema 2. Fonts d'informació i de documentació. Normativa relacionada amb la fauna salvatge.

Bloc II. Gestió (3 hores)

Tema 3. Gestió i conservació de la fauna salvatge.

Tema 4. Centres de recuperació de fauna salvatge. Crià en captivitat.

Tema 5. Trasllat d'espècies salvatges.

Bloc III: Captura i maneig (4 hores)

Tema 6. Mètodes de captura I. Principis generals. Captura química.

F

Tema 7. Mètodes de captura II. Captura física.

Tema 8. Maneig postcaptura, transport i alliberament. Patologia associada a la captura, maneig postcaptura, transport i alliberament.

Tema 9. Marcatge (identificació) i seguiment.

Bloc IV: Patologia (12 hores)

Tema 10. Malalties de la fauna salvatge.

Tema 11. Patologia dominant d'amfibis i rèptils.

Tema 12. Patologia dominant d'aus I.

Tema 13. Patologia dominant d'aus II.

Tema 14. Patologia dominant d'ungulats I. Remugants.

Tema 15. Patologia dominant d'ungulats II. Senglar.

Tema 16. Patologia dominant de carnívors.

Tema 17. Patologia dominant de lagomorfs.

Tema 18. Patologia dominant d'altres espècies de mamífers terrestres.

Tema 19. Patologia dominant de mamífers marins.

Tema 20. Transmissió de malalties entre animals domèstics i salvatges. Zoonosis.

Tema 21. Medicina forense.

PROGRAMA DE SEMINARIS

4 seminaris d'una hora de durada sobre temes d'interès o per complementar alguns temes que, per la seva extensió, no s'hagin pogut desenvolupar adequadament a les classes teòriques. Total 4 hores.

Seminari 1. Ecologia de la malaltia.

Seminari 2. Pla de Vigilància Sanitària en Fauna Salvatge.

Seminari 3. Pestivirus de l'isard.

Seminari 4. Tuberculosi en la fauna salvatge.

PROGRAMA DE PRÀCTIQUES

6 pràctiques de 5 hores de durada cada una. L'alumne realitzarà 5 pràctiques de les 6 proposades. Total 25 hores.

Pràctica 1. Centre de Recuperació de Fauna Salvatge Autòctona de Torreferrussa. Santa Perpètua de la Mogoda, Barcelona.

Pràctica 2. Centre de Recuperació d'Amfibis i Rèptils de Catalunya (CRARC). Masquefa, Barcelona.

Pràctica 3. Marcatge i seguiment d'animals salvatges. Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac.

Pràctica 4. Control de fauna urbana i periurbana. Campus Bellaterra de la UAB.

Pràctica 5. Sortides de camp. Parc Natural de la Muntanya de Montserrat.

Pràctica 6. Parany fotogràfic i teleanestèsia. Campus Bellaterra de la UAB i Barcelona.

Metodologia

La metodologia utilitzada en el procés d'ensenyament-aprenentatge de l'assignatura es basa en la premissa de que l'estudiant ha d'aprendre treballant. La missió del professor és ajudar-lo proporcionant-li informació i ensenyant-li les fonts on pot aconseguir-la i dirigir-lo i supervisar-lo per tal de que el procés d'aprenentatge es desenvolupi de forma eficaç.

En relació amb el paràgraf anterior i d'acord amb els objectius de l'assignatura, el desenvolupament del curs es basarà en les següents activitats:

Classes magistrals. L'assistència a les classes magistrals farà que l'estudiant adquireixi els coneixements científics propis de la disciplina, que haurà de completar amb l'estudi personal i autònom del contingut impartit.

Seminaris. L'assistència als seminaris farà que l'alumne aprofundeixi en alguns temes importants de l'actualitat veterinària que no s'han pogut tractar en profunditat a les classes magistrals.

Classes pràctiques. L'assistència a les classes pràctiques farà que l'alumne reforci, completi i apliqui els coneixements adquirits a les classes magistrals. A més, desenvoluparà habilitats com la curiositat i la capacitat d'observació.

Treball d'autoaprenentatge. El desenvolupament i la resolució d'un cas farà que l'alumne entri en contacte amb els problemes que es presenten de forma quotidiana. A l'inici del curs, s'entregarà als alumnes una llista de casos d'actualitat per tal que triïn un i el treballin en grups de quatre persones.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	22	0,88	2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11
Classes pràctiques	25	1	2, 5, 6, 7, 11
Seminaris	4	0,16	4, 8
Tipus: Supervisades			
Resolució del cae	10	0,4	1
Tipus: Autònomes			
Estudi autònom	87,5	3,5	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11

Avaluació

Avaluació de les classes magistrals i dels seminaris. Es realitzarà mitjançant un examen escrit de resposta múltiple que constarà de 50 preguntes amb quatre opcions per pregunta i una única resposta vàlida. El valor d'aquest examen suposarà un 70% de la nota final de l'assignatura.

Avaluació de les classes pràctiques. S'avaluarà al mateix temps que les classes magistrals i els seminaris. Es realitzarà mitjançant un examen escrit de resposta múltiple que constarà de 10 preguntes amb quatre opcions per pregunta i una única resposta vàlida. El valor d'aquest examen suposarà un 20% de la nota final de l'assignatura.

Avaluació del cas. Cada grup d'alumnes haurà d'entregar un treball que consistirà en desenvolupar i resoldre un cas d'autoaprenentatge plantejat pel professor. El valor del treball suposarà un 10% de la nota final de l'assignatura. Tots els alumnes del grup tindran la mateixa nota.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen escrit (classes magistrals, seminaris i pràctiques)	90 %	1,5	0,06	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Resolució del cas	10 %	0	0	1

Bibliografia

- Atkinson, C.T.; Thomas, N.J. i Hunter, D.B. (2008). *Parasitic Diseases of Wild Birds*. Ed. Wiley-Blackwell, Ames, Iowa. 595 pàgs.
- Barbadillo, L.J.; Lacomba, J.I.; Pérez-Mellado, V.; Sancho, V. i López-Jurado, L.F. (1999). *Anfibios y reptiles de la Península Ibérica, Baleares y Canarias*. Editorial GeoPlaneta, Barcelona. 419 pàgs.
- Begon, M.; Harper, J.L. i Colin, R.T. *Ecology* (1999). *Individuals, populations and communities*. Blackwell Science. 1.092 pàgs.
- Blanco, J.C. (1998). *Mamíferos de España. Tomos I y II*. Editorial Planeta, Barcelona. 383 pàgs.
- Cooper, J.E. i Cooper, M.A. (2013). *Wildlife Forensic Investigation: principles and practice*. Ed. CRC Press, Boca Raton, Florida. 742 pàgs.
- Fairbrother A.; Locke, L.N. i Hoff, G.L. (1996). *Noninfectious Diseases of Wildlife*. Ed. Iowa State University Press, Ames, Iowa. 219 pàgs.
- Gavier-Widén, D.; Duff, J.P. i Meredith, A. (2012). *Infectious diseases of wild mammals and birds in Europe*. Wiley-Blackwell, West Sussex, UK.
- Grasse, P.P. (1982). *Manual de Zoología. Vertebrados (tomo II)*. Ed. Toray-Masson, Barcelona. 165 pàgs.
- Hudson, P.; Rizzoli, A.; Grenfell, B.; Heesterbeek, H. i Dobson, A. (2002). *The Ecology of wildlife diseases*. Oxford University Press. 216 pàgs.
- Jacobson, E. (2007). *Infectious Diseases and Pathology of Reptiles. Color Atlas and Text*. CRC Press, Boca Raton, USA, 716 pàgs.
- Jutglar, F. i Masó, A. (1999). *Aves de la Península Ibérica*. Editorial GeoPlaneta, Barcelona. 677 pàgs.
- Kanpp, A. i Affre, A. (2007). *A briefing paper on marking techniques used in the control of wildlife in the European Union. A: TRAFFIC Europe Report for the European Commission*. Brussels, Belgium. 35 pàgs.
- Marti, R. i Del Moral, J.C. (2003). *Atlas de las aves reproductoras de España. Dirección general de Conservación de la Naturaleza - Sociedad Española de Ornitología*. Madrid. 731 pàgs.
- Palomo, L.J.; Gisbert, J. i Blanco, J.C. (2007). *Atlas de los mamíferos terrestres de España. Dirección General para la Biodiversidad - SECEM - SECEMU*, Madrid. 564 pàgs.
- Samuel, W.M.; Pybus, M.J. i Kocan, A.A. (2001). *Parasitic Diseases of Wild Mammals*. Ed. Iowa State University Press, Ames, Iowa. 559 pàgs.
- Silvy, N.J.; Lopez, R.R. i Peterson, M.J. (2012). *Techniques for marking wildlife. A: The Wildlife Techniques Manual*. Silvy, N.J. (ed.). The Johns Hopkins University Press, Baltimore. Pp. 230-257.
- Thomas, N.J.; Hunter, D.B. i Atkinson, C.T. (2007). *Infectious Diseases of Wild Birds*. Ed. Blackwell Publishing, Ames, Iowa. 484 pàgs.

- Williams, E.S. i Barker, I.K. (2001). Infectious Diseases of Wild Mammals. Ed. Iowa State University Press, Ames, Iowa. 557 pàgs.

- Wright, K. M. i Whitaker, B. R. (2001) Amphibian Medicine and Captive Husbandry. Krieger Publishing Company. Malabar, Florida. 499 pàgs.

Enllaços web:

- American Association of Zoo Veterinarians (AAZV). <http://www.aazv.org>

- Asociación española para la Conservación y el Estudio de los Murciélagos (SECEMU). <http://www.secemu.org/es>

- Asociación Herpetológica Española (SHE). <http://www.herpetologica.es>

- Sociedad Española de Ornitología (SEO). <http://www.seo.org>

- Sociedad Española para la Conservación y Estudio de los Mamíferos (SECEM). <http://www.secem.es>

- Wildlife Disease Association (WDA). <http://www.wildlifedisease.org>